

**15 LAT
MINEŁO
JAK JEDEN
DZIEŃ...**

*Jubileusz Regionalnego Konkursu
Przyrodniczo-Ekologicznego PTOP "Salamandra"*

Był 2002 rok....

Powstaje I Galicyjskie Koło PTOPI „Salamandra” i pierwsza w naszym regionie edycja konkursu przyrodniczego pod patronatem koła z Poznania.

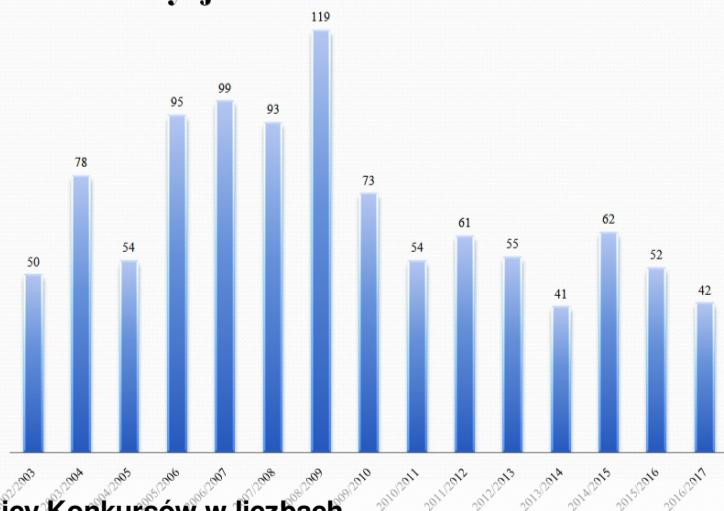
W 2002 roku zostało założone I Galicyjskie Koło PTOPI „Salamandra”. Jego działaniami kierują Małgorzata i Jerzy Krzyszyński. Wspólnie z Zespołem Szkół nr 2 w Humniskach od 2002 roku koło organizuje Regionalny Konkurs Przyrodniczo-Ekologiczny pod patronatem PTOPI „Salamandra”. Każdy konkurs dotyczy jednego zagadnienia. W jubileuszowej edycji konkursu uczniowie będą odpowiadać na pytania dotyczące ptaków Polski.

Organizowane konkursy mają na celu:

- rozpowszechnienie wśród uczniów zainteresowania ochroną przyrody
- zachęcenie do poznawania rodzimej flory i fauny
- poszerzanie wiedzy wyniesionej ze szkoły
- włączanie się do działań pozarządowych organizacji zajmujących się ochroną przyrody.

Dotychczas uczniowie zmagali się z następującymi zagadnieniami:

2002/2003 – Ptaki Polski
 2003/2004 – Drzewa i krzywy Polski
 2004/2005 – Chrząszcze Polski
 2005/2006 – Rośliny runa leśnego
 2006/2007 – Tatrzański Park Narody
 2007/2008 – Ptaki wodno-błotne Polski
 2008/2009 – Rośliny chronione w Polsce
 2009/2010 – Gatunki zwierząt chronione w ramach sieci Natura 2000
 2010/2011 – Rośliny i zwierzęta mokradeł
 2011/2012 – Kręgowce Polski zagrożone wyginięciem
 2013/2014 – Skrzydlaci mieszkańcy naszych lasów
 2014/2015 – Parki narodowe Polski
 2015/2016 – Rośliny i zwierzęta polskich gór
 2016/2017 – Ptaki Polski

Liczba finalistów w poszczególnych edycjach konkursu

Uczestnicy Konkursów w liczbach

red.

Przedsięwzięcia prowadzone przez PTOPI „Salamandra” można podzielić na trzy zasadnicze grupy:

- **Praktyczna ochrona**
ochrona nietoperzy, program SUSEŁ, ochrona ptaków w miastach, ochrona walorów przyrodniczych Doliny Noteci, ochrona popielicy w Polsce Zachodniej
- **Edukacja przyrodnicza**
konkurs wiedzy przyrodniczej, konkurs fotograficzny Foto-Eko, Magazyn Przyrodniczy SALAMANDRA, program "Nie patrz wilkiem na wilka", publikacje, wystawy, prelekcje, wycieczki, konferencje, kampanie medialne
- **Działania prawne i lobbingowe**
_Natura 2000, program Ginące, zapobieganie szkodom przyrodniczym ich likwidacja, doskonalenie prawa ochrony, Polska na forum międzynarodowym

MW

Sponsorzy

Głównym fundatorem nagród jest Burmistrz Brzozowa.

Od początku konkursu wspierają:

- Starostwo Powiatowe w Brzozowie
- Nadleśnictwo Brzozów
- Bank PBS oddział w Brzozowie
- Fundacja Pomocy Dzieciom im. Stanisławy Bieńczyk
- Rada Rodziców naszej szkoły
- POLIKAT – Andrzej Pietryka
- Wójtowie gmin: Domaradz, Haczków, Jasienica Rosielna, Nozdrzec, Dydnia
- Firma Handlowa „Kleks” Ryszarda Janas,
- Agro – Hum – Państwo Jędruszczakowie
- Muzeum Regionalne w Brzozowie
- Firma Komputerowa Ada@net – Agnieszka Szelast
- Wyroby cukiernicze Wacław Bieńczyk,
- Zakład Fotograficzny Mieczysław Czopor,
- Bieszczadzki Park Narodowy
- PGNiG Oddział w Sanoku
- ELEO BUDMAX – Andrzej Bieńczyk

PSZ

Szczególne podziękowania składamy
 Burmistrzowi Brzozowa Panu Józefowi Rzepce
 za honorowy patronat nad konkursem.

Serdecznie dziękujemy
 wszystkim pasjonatom przyrody,
 Nauczycielom i Uczniom za czynny udział w konkursie,
 a także Sponsorom za hojność i wspieranie działalności szkoły.

Organizatorzy

Rozmowa z panią Małgorzatą Krzyszyńską, przewodniczącą I Galicyjskiego Koła PTOP „Salamandra”

Małgorzata Krzyszyńska

red.

Konkursom do 2012 roku towarzyszyły wystawy laureatów Ogólnopolskiego Konkursu Fotografii Przyrodniczej FOTO-EKO.

Od 2013 towarzyszy mu wystawa fotografii przyrodniczej „Przyroda w czterech porach roku” promująca zainteresowania uczniów szkół z terenu powiatu brzozowskiego.

KDZ

Fragment wystawy

mw

M.W.: Jest Pani historykiem. Skąd u Pani zainteresowanie przyrodą?

M.K.: Moje zainteresowania przyrodnicze to moje hobby- chyba od zawsze. Wzrusza mnie piękno otaczającego świata, fascynuje świat przyrody.

M.W.: Od kiedy jest Pani przewodniczącą I Galicyjskiego Koła PTOP „Salamandra”?

M.K.: I Galicyjskie Koło PTOP powstało w 2002 roku z mojej inicjatywy. Od tego momentu przewodniczę działaniom podejmowanym przez Koło. Mój kontakt z Salamandrą wymusiła konieczność udzielenia pomocy znalezionemu rannemu nietoperzowi. W tym czasie Salamandra prowadziła szpital dla rannych i chorych nietoperzy. Oprócz w/w działań na rzecz ochrony nietoperzy Salamandra prowadziła szereg innych, które okazały się mi być bliskimi.

M.W.: Czym zajmuje się I Galicyjskie Koło PTOP Salamandra?

M.K.: Głównie edukacją przyrodniczą (konkursy, wystawy foto-eko). Koordynujemy udzielanie pomocy rannym dzikim zwierzętom oraz służymy radą i pomocą w sytuacjach konfliktowych zwierzę - człowiek.

M.W.: Jak zrodził się pomysł organizowania w naszej szkole konkursu?

M.K.: Podczas spotkania kół salamandrowskich w Poznaniu w 2002 roku wynikła rozmowa na temat konkursów organizowanych w tym mieście. Po zapoznaniu się z przebiegiem tamtejszych konkursów zdecydowaliśmy, że na terenie Podkarpacia również je zorganizujemy. Tak zostało do dzisiaj.

M.W.: Czy kiedy organizowała go pani po raz pierwszy były jakieś trudności?

M.K.: Trudności większe lub mniejsze są zawsze przy organizowaniu tak dużych konkursów. Pracując w zespole nadawaliśmy zawsze wysoki poziom merytoryczny jak i organizacyjny.

M.W.: Czy konkurs cieszy się popularnością wśród młodzieży?

M.K.: Myślę, że tak. Od kilku lat ograniczamy liczbę uczniów z poszczególnych szkół.

M.W.: Od kilku lat laureaci konkursu mogą to osiągnięcie wpisać na końcowe świadectwo. Czy w związku z tym poziom jest trudniejszy?

M.K. Nie. Udział w konkursie zawsze wymagał od jego uczestników rozległej wiedzy tematycznej.

M.W.: Minęło już 15lat. Który konkurs według Pani był najtrudniejszy?

M.K.: Zdecydowanie Chrząższe Polski.

M.W.: Przed nami jubileuszowy konkurs. Czy któryś z tych konkursów był dla Pani pod jakimś względem wyjątkowym?

M.K.: Myślę, że ten X. Uświadomił mi, że mimo innych alternatyw spędzania czasu wolnego przez młodzież, wielu z nich chce nadal poznawać tajemnice flory i fauny ojczystej.

Jubileuszowa edycja Konkursu Przyrodniczo-Ekologicznego "Ptaki Polski"

Publiczność wielkiego finału

Skupiona podczas finału Patrycja Olejarska

Burmistrz Brzozowa nagradza Patrycję

25 kwietnia. po raz piętnasty nasza szkoła we współpracy z Polskim Towarzystwem Ochrony Przyrody „Salamandra” zorganizował Regionalny Konkurs Przyrodniczo-Ekologiczny „Salamandra” dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów.

Jest on przeprowadzany pod honorowym patronatem burmistrza Brzozowa Józefa Rzepki. Konkurs został wpisany na listę Podkarpackiego Kuratora Oświaty w Rzeszowie do wykazu konkursów i zawodów, które mogą być wymienione na świadectwie i które są brane pod uwagę przy rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych.

W rywalizacji wzięło udział 44 uczniów, reprezentujących 21 szkół. W jubileuszowej edycji konkursu uczniowie odpowiadali na pytania dotyczące ptaków Polski. Zwycięzcą konkursu został Jakub Wójcik z SP Nr 1 w Brzozowie. Drugie miejsce zdobył Jakub Kuś uczeń ZS Nr 1 w Humniskach. Trzecie miejsce uzyskał Mateusz Pytlak z SP Nr 1 w Brzozowie.

Za organizację konkursu odpowiadała dyrektor ZS Nr 2 w Humniskach Małgorzata Woźniak.

Nad prawidłowym przebiegiem konkursu czuwali pedagodzy: Małgorzata Krzyszczyńska, Jerzy Krzyszczyński, Anna Mazur, Anna Brodzicka-Woźniak i Marta Władyka.

Zmagania finalistów bacznie obserwowała licznie zgromadzona widownia, składająca się z uczniów i opiekunów oraz przybyli goście: burmistrz Brzozowa Józef Rzepka, sekretarz gminy Brzozów dr Beata Bodzioch-Kaznowska, dyrektor Muzeum Regionalnego w Brzozowie dr Mariusz Kaznowski, radny Rady Miejskiej w Brzozowie Piotr Jarczyszyn, nadleśniczy Nadleśnictwa Brzozów Andrzej Dąbrowski, wicedyrektor Podkarpackiego Banku Spółdzielczego Tadeusz Żmuda, firmę POLIKAT reprezentowała Sabina Szałajko.

Sponsorzy otrzymali podziękowania, podobnie jak nauczyciele – opiekunowie uczestników konkursu.

PSZ

Laureat konkursu

Burmistrz Brzozowa nagradza laureatów

Laureaci konkursu

V edycja Przeglądu Fotograficznego „Przyroda w czterech porach roku”

Burmistrz Brzozowa i Dyrektor szkoły wręczają nagrody laureatom sc

Szczęśliwy laureat Przeglądu Fotograficznego

mw

W piątej edycji Przeglądu Fotograficznego „Przyroda w czterech porach roku” organizowanego w Zespole Szkół nr 2 w Humniskach można obejrzeć aż 190 prac uczniów z jedenastu szkół powiatu brzozowskiego.

Przeгляд umożliwia fotografującym uczniom zaprezentowanie swoich umiejętności poprzez ukazanie piękna otaczającej nas przyrody w formie zdjęcia. Z roku na rok pasjonatów fotografii w naszym powiecie przybywa, czego dowodem jest otwarta dzisiaj, 25 kwietnia całoroczna wystawa. Wybór najlepszych zdjęć okazał się nie lada wyzwaniem. Komisja konkursowa w składzie: Małgorzata Woźniak, Ryszard Samiec po zweryfikowaniu prac na podstawie Regulaminu Przeglądu pod względem formalnym, poddała artystycznej i merytorycznej ocenie wszystkie fotografie. Spośród nadesłanych zdjęć członkowie Komisji wyłonili zwycięzców:

- I miejsce – Jakub Dobrowolski „Kropelka słońca”**
(Szkoła Podstawowa nr 1 w Brzozowie)
- II miejsce – Paweł Kobiłka „Jesienny spacer ślimaka”**
(Szkoła Podstawowa nr 2 Golcovej)
- III miejsce – Natalia Tomoń „Jesienny promień słońca”**
(Gimnazjum nr 1 w Brzozowie)

oraz jednaście wyróżnień:

- v **Wiktoria Janowiec „Jesienna mgła”** (Szkoła Podstawowa nr 2 Golcovej)
- v **Maria Pietrasz „Krokusy w zimie”** (Szkoła Podstawowa w Brzozowie)
- v **Amelia Szul „Przed startem”** (Zespół Szkół w Dydni)
- v **Szymon Szewczyk „Królowa pierwszego planu”** (Zespół Szkół w Warze)
- v **Amelia Najdecka „Drzewa marzeń”** (Zespół Szkół w Jasionowie)
- v **Radosław Żaczek „Człowiek i woda”** (Zespół Szkół w Niebocku)
- v **Zuzanna Niecko „Misterna konstrukcja”** (Gimnazjum nr 1 w Brzozowie)
- v **Natalia Mędrak „Mroźny poranek”** (Zespół Szkół we Wzdowie)
- v **Jan Kronaga „ZakamufLOWANA salamandra”** (Zespół Szkół nr 1 w Przysietnicy)
- v **Dominika Dereń „Krokusy”** (Zespół Szkół nr 2 w Przysietnicy)
- v **Julia Drąg „Słońce budzi się...”** (Zespół Szkół nr 2 Humniskach)

mw

Fragment wystawy nadesłanych prac

mw

Wystawa fotografii przyrodniczej uczniów z powiatu brzozowskiego

mw

Laureaci poszczególnych edycji

Z historii Konkursu...

red

Rok 2002/2003 „Ptaki Polski”

I. **Mateusz Lisowski** z Szkoły Podstawowej w Jasienicy Rosielnej

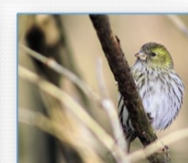
II. **Konrad Fic** z Szkoły Podstawowej w Jasienicy Rosielnej

III. **Piotr Wojnar** z Szkoły Podstawowej nr 2 w Humniskach

I. **Hubert Herbut** z Gimnazjum w Starej Wsi

II. **Marcin Kędra** z Gimnazjum nr 1 w Humniskach

III. **Karol Gładysz** z Gimnazjum nr 1 w Izdebkach

I edycja Konkursu

red

2003/2004 „Drzewa i Krzewy Polski”

1. **Mateusz Lisowski** z Gimnazjum w Jasienicy Rosielnej

2. **Ewelina Such** z Zespołu Szkół w Węglówce

3. **Wojciech Pietraszek** z Publicznego Gimnazjum Nr 2 w Jarosławiu

II edycja Konkursu

red

2004/2005 „Chrząszcze Polski”

I. **Anna Karnasiewicz** z Gimnazjum w Golcowej

II. **Mateusz Lisowski** z Gimnazjum w Jasienicy Rosielnej

III. **Mateusz Fic** z Gimnazjum w Jasienicy Rosielnej

III edycja Konkursu

red

2005/2006 „Rośliny runa leśnego”

I. **Katarzyna Wojnar** z Gimnazjum w Malinówce

II. **Piotr Lisowski** z Gimnazjum w Jasienicy Rosielnej

III. **Barbara Józefczyk** z Szkoły Podstawowej w Jabłonicy Polskiej

IV edycja Konkursu

red

2006/2007 Tatrzański Park Narodowy

I. **Natalia Kułak** z Gimnazjum w Dydni

II. **Mateusz Fic** z Gimnazjum w Jasienicy Rosielnej

III. **Klaudia Kocyła** z Gimnazjum w Dydni

V edycja Konkursu

red

2007/2008 „Ptaki wodno – błotne Polski”

- I. **Justyna Naleśnik**
z Gimnazjum w Końskiem
II. **Dominika Świętek**
z Gimnazjum w Dydni
III. **Piotr Mazur**
z Szkoły Podstawowej we Wzdowie

VI edycja Konkursu

red.

2008/2009 „Rośliny chronione w Polsce”

- I. **Justyna Naleśnik**
z Gimnazjum w Końskiem
II. **Dominika Świętek**
z Gimnazjum w Dydni
III. **Jakub Haduch**
z Gimnazjum w Brzozowie

VII edycja Konkursu

red.

2009/2010 „Gatunki zwierząt chronione w ramach sieci „NATURA 2000”

- I. **Piotr Czechowski**
z Publicznego Gimnazjum Nr 2
w Jarosławiu
II. **Gabriela Kędra**
z Gimnazjum Nr 1 w Humniskach
III. **Patryk Bury**
z Gimnazjum w Końskiem

VIII edycja Konkursu

red.

2010/2011 „Rośliny i zwierzęta mokradel”

- I. **Jakub Haduch**
z Gimnazjum w Brzozowie
II. **Anna Dereń**
z Gimnazjum w Przysietnicy
III. **Mateusz Kozłowski**
z Gimnazjum w Końskiem

IX edycja Konkursu

red.

2011/2012 „Kręgowce Polski zagrożone wyginięciem”

- I. **Anna Dereń**
z Gimnazjum nr 2 w Przysietnicy
II. **Paweł Michalski**
z Gimnazjum w Trześniowie
III. **Gabriela Gaździk**
z Gimnazjum nr 1 w Przysietnicy

X edycja Konkursu

red.

2012/2013 „Ptaki Polski zagrożone wyginięciem”

- I. **Barbara Nastał**
z Szkoły Podstawowej w Turzym Polu
II. **Katarzyna Szelest**
z Gimnazjum w Dydni
III. **Tobiasz Fejdasz**
z Gimnazjum w Dydni

XI edycja Konkursu

red.

Rozmowa z Patrycją Olejarską finalistką konkursu "Ptaki Polski"

P.Sz. Kto cię przygotowywał do konkursu ?
 P.O Do konkursu przygotowywała mnie Pani Danuta Śnieżek.
K.Dz Czy od zawsze interesowałaś się przyrodą ?
 P.O Już od małego interesowała mnie przyroda zbierałam kwiatki ,obserwowałam ptaki.
P.Sz Jak długo przygotowywałaś się do tego konkursu?
 P.O Około jednego miesiąca.
P. Sz Czy stresowałaś się podczas konkursu „Salamandra”?
 P.O W pierwszym etapie nie za bardzo, później w drugim etapie już bardziej.
K.Dz Czy pytania były trudne?
 P.O W szkolnym etapie były bardzo proste, a w ścisłym już trudniejsze.
P.Sz Jakie emocje towarzyszyły ci ,gdy się dowiedziałaś, że weszłaś do ścisłego finału?
 P.O Byłam bardzo szczęśliwa i trochę zaskoczona .
K.Dz Z jakich źródeł się uczyłaś?
 P.O Z aplikacji na telefon „Ptaki Polski” i z książek wypożyczonych z naszej biblioteki.
K.Dz Czy twoi bliscy byli z ciebie dumni?
 P.O Tak i to bardzo .
P.Sz Czy następnym razem będziesz brała udział w tym konkursie?
 P.O Jeśli pani Danuta Śnieżek wybierze mnie tego konkursu to

Rozmowa z wolontariuszkami konkursu - Pauliną i Kariną

MW: *Czy od początku miałyście zamiar zostać wolontariuszkami?*
 K.DZ: Tak. Zgodziłyśmy się od razu, kiedy pani nas poprosiła.

 MW: *Na czym polegały wasze obowiązki?*
 P.SZ: Zapisywałyśmy kto przyszedł a kogo nie ma, tłumaczyłyśmy jak dojść do niektórych miejsc, rozdawałyśmy książki za udział w konkursie.

 MW: *Czy coś was zaskoczyło lub stało się coś nieprzewidzianego?*
 K.DZ.:Nie, wszystko poszło zgodnie z planem.
 MW: *Jak myślisz, dlaczego to właśnie pani was wybrała na wolontariuszki?*
 P.SZ: Ponieważ jesteśmy zawsze aktywne i chętne do pomocy.

 MW: *Czy będziecie brać udział w konkursie jako uczestniczki?*
 K.DZ. Możliwe, choć to bardzo trudny konkurs.

 MW: *Myślicie, że ktoś dojdzie do grona wolontariuszek?*
 P.SZ: Sądzę, że jeżeli zajdzie taka potrzeba to na pewno.

 MW: *Planujecie zostać wolontariuszkami za rok?*
 P.SZ. i K.DZ. Tak
 MW: *Dziękuję za rozmowę.*

1. Samiec którego z wymienionych ptaków posiada niewielki czubek na głowie? a) edredon b) cyranka c) rożeniec d) czernica	8. Który z wymienionych ptaków posiada zazwyczaj głęboko wcięty ogon? a) pustułka b) kania ruda c) gadożer d) orzeł przedni
2. Pokląskwę spotkamy najczęściej: a) na łąkach i ugorach b) w lesie liściastym c) w lesie iglastym d) nad morzem	9. Włochatka gniazduje głównie: a) na strychach domów b) na wieżach kościelnych c) na ziemi d) w dziuplach drzew
3. Występujące w Polsce bociany czarne gniazdują głównie: a) na drzewach b) na dachach domów c) na półkach skalnych d) na ziemi, w pobliżu terenów podmokłych	10. Kiedy łabędzie nieme pierzą się (wymieniają pióra)? a) wczesną wiosną b) latem c) późną jesienią d) zimą
4. Który z wymienionych ptaków często zakłada gniazda w podziemnych norach, np. króliczych? a) ohar b) łęczak c) bekasik d) potrzos	11. Który z wymienionych ptaków potrafi spać w locie? a) srokosz b) jerzyk c) wydrzyk wielki d) drzemlik
5. Który z wymienionych ptaków jest najmniejszy? a) wróbel b) strzyżyk c) trzciniak d) drożdżik	12. Do jakiej rodziny należy kokoszka? a) kaczkowate b) siewkowate c) chruściele d) bekasowate
6. Który z wymienionych ptaków drapieżnych jest w naszym kraju najliczniejszy? a) rybołów b) myszołów c) jastrząb d) kania ruda	13. Który z wymienionych ptaków związany jest z terenami podmokłymi? a) ortolan b) dzwonec c) brzęczka d) zaganiacz
7. Brodziec piskliwy odżywia się głównie: a) roślinami wodnymi b) roślinami lądowymi c) owadami d) drobnymi kregowcami	14. Słowik szary występuje w Polsce głównie: a) w północnej i zachodniej części kraju b) w północnej i wschodniej części kraju c) w południowej i zachodniej części kraju d) w południowej i wschodniej części kraju

Spotykają się dwie wrony na drzewie:
 - Hau, hau!
 - Czyś ty zwariowała?
 - Nie, uczę się języków obcych!

*Przychodzi mała żabka do mamy i pyta:
 - Mamo, skąd się wzięłam na tym świecie?
 - No pewnie nie uwierzysz, ale przyniósł cię bocian...*

Lecą dwie jaskółki i jedna mówi do drugiej:
 - Będzie padał deszcz!
 A druga: - Skąd wiesz?
 - No, bo ludzie na nas patrzą.

Idą dwa pingwiny przez pustynię. Jeden mówi do drugiego: Ale tu musiało być ślisko, że tak grubo piaskiem posypali...

Jasiu na wycieczce do lasu pyta się pani:
 - Proszę pani co to jest?
 - A widzisz Jasiu to są czarne jagody.
 - A dlaczego są czerwone? - pyta Jasiu
 - Bo są jeszcze zielone.
Wróbel spotyka wronę i pyta: Co ty jesteś za ptak?
 - Ja jestem wrona, a ty?
 - Ja jestem orzeł, tylko ostatnio trochę chorowałem.

Redakcja: Magdalena Wojtowicz, Paulina Szczepek, Karina Dziepak, Wiktoria Bałaj
Opiekun redakcji: Marta Władyka
 kontakt: naszadwojka2@interia.pl